

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2014 – 2018

Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2014 - 2018 przyjęty został uchwałą Nr XLI/609/2014 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 27 marca 2014 roku. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 12 maja 2014 roku pod pozycją Nr 2010.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067) Prezydent sporządza sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia Radzie Miejskiej.

W Programie określone zostały 3 cele perspektywiczne, na które składają się cele operacyjne, w ramach których zaplanowano do realizacji zadania oraz dotyczące ich propozycje działań.

Dla celu perspektywicznego 1. UTRZYMANIE I WYEKSPONOWANIE ZACHOWANYCH ZASOBÓW I STRUKTURY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, wyznaczono 3 cele operacyjne:

Cel 1. Budowa gminnego systemu ochrony i opieki nad zabytkami oraz kształtowania krajobrazu kulturowego, w ramach którego zrealizowano zadania, takie jak:

- 1) prowadzenie i aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - od 2013 roku prowadzona jest gminna ewidencja zabytków, zawierająca zabytkowe budynki, układy urbanistyczne, parki, cmentarze, stanowiska archeologiczne. Jest na bieżąco aktualizowana poprzez wykreślenia i nowe wpisy:
 - a) wprowadzono 13 nowych kart adresowych zabytków, w tym dwa zabytki zostały dopisane do Rejestru Zabytków Województwa Zachodniopomorskiego: budynek Ratusza oraz kamienica przy ulicy Piłsudskiego 23. Zmianie uległo 5 kart adresowych, wykreślono 2 karty adresowe zabytków,
 - b) Gminna Ewidencja Zabytków jest udostępniona na stronie www.bip.koszalin.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego;
- 2) sporządzanie planów miejscowych dla obszarów miasta:

W okresie obowiązywania Programu zakończono 16 procedur sporządzania planu miejscowego bądź jego zmiany, w tym 5 planów obejmowało w swych granicach obszary, dla których nie stwierdzono występowania uwarunkowań dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Dla pozostałych 11 planów określono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w zakresie wynikającym ze zidentyfikowanych potrzeb i uzgodnionym ze służbami konserwatorskimi.

Tabela: *zestawienie planów miejscowych, przyjętych przez Radę Miejską w Koszalinie, w latach 2014 – 2018.*

L.p.	Uchwała Rady Miejskiej w Koszalinie	Ustalenia planu w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków
1.	Nr XXI/270/2016 z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu „Monte Cassino – Fałata” w Koszalinie.	Wskazano obiekty wpisane do rejestru zabytków, ustalono warunki ochrony obiektów ujętych w GEZ, ustalono zasady zainwestowania w granicach stref - ścisłej i częściowej ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych - pokazanych na rys. planu.

2.	Nr XXX/430/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Franciszkańska - Krańcowa” w Koszalinie.	Dla niewielkiego, nowo inwestowanego obszaru ustalono granicę strefy ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, ustalono warunki zainwestowania terenów w niej położonych.
3.	Nr XLII/594/2018 z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia Koszalina.	Wskazano obiekty wpisane do rejestru zabytków, w tym chronione założenia przestrzenne, wprowadzono strefy ochrony konserwatorskiej, które oznaczono na rysunku planu, ustalono zasady ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego; dla obiektów ujętych GEZ ustalono m.in. obowiązek utrzymania kompozycji obiektu, warunki wykuwania nowych otworów w elewacjach, kolorystykę elewacji, itd.
4.	Nr XL/580/2018 z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Koszalinie pomiędzy ulicami: Powstańców Wielkopolskich, Krakusa i Wandy, Gnieźnieńską, Kamieniarską, Sarzyńską, Działkową oraz terenem linii kolejowej relacji Koszalin – Białogard.	Wskazano obiekty wpisane do rejestru zabytków, oznaczono strefy ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz ustalono zasady i warunki zainwestowania w ich granicach; określono warunki ochrony dla zabytków ujętych w GEZ, w tym m.in.: warunki rozbudowy zabytku, nakaz zachowania liczby kondygnacji i geometrii dachu, zakaz likwidacji detalu arch., itd.
5.	Nr XXXV/497/2017 z dnia 28 września 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Rolnej i Gdańskiej w Koszalinie.	Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie dotyczy obszaru tego planu.
6.	Nr XLV/624/2018 z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkaniowego Raduszka w Koszalinie	Ustalono ochronę konserwatorską i warunki zainwestowania dla obszarów wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych i strefy „B” ochrony układów przestrzennych, określono warunki ochrony zabytkowych budynków - ujętych w GEZ i pokazanych na rysunku planu.
7.	Nr XLI/623/2014 z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Strefy Zorganizowanej Działalności Inwestycyjnej w rejonie ulicy Mieszka I-go.	Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie dotyczyła obszaru tego planu.
8.	Nr XLV/665/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Cmentarza Komunalnego	Wskazano zabytki - wpisaną do rejestru zabytków kolejkę wąskotorową oraz obiekty ujęte w GEZ, dla których ustalono zasady zainwestowania; wyznaczono strefę „K” ochrony krajobrazu komponowanego oraz strefę ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych; pokazano granice projektowanego Parku Kulturowego „Kolejką do elektrowni”.
9.	Nr XLV/666/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami: Leśną, Słoneczną, Tytusa Chałubińskiego,	Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie dotyczyła obszaru tego planu.

	z wyłączeniem terenu istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.	
10.	Nr XIV/165/2015 z dnia 29 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Koszalinie w rejonie ulic Lechickiej - Wołyńskiej, Szczecińskiej - Brzozowej oraz przy zbiegu ulic Bohaterów Warszawy- Olchowej.	Ustalono granicę strefy ochrony stanowisk archeologicznych i ustalono warunki zainwestowania terenów w niej położonych.
11.	Nr XV/188/2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Koszalinie w dolinie rzeki Dzierżęcinki na południe od zbiornika retencyjnego "Wodna Dolina".	Ustalono strefę ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych i warunki zainwestowania terenów w niej położonych.
12.	Nr XV/189/2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Strefy Zorganizowanej Działalności Inwestycyjnej.	Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie dotyczyła obszaru tego planu.
13.	Nr XXIV/320/2016 z dnia 27 października 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu "Władysława IV - Śniadeckich" w Koszalinie, zmieniona Uchwałą Nr XXXVIII/562/2017 z dnia 21 grudnia 2017 r.	Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie dotyczyła obszaru tego planu
14.	Nr XLII/595/2018 z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru "Jamno - Zachód" w Koszalinie	Ustalono strefy ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych i warunki zainwestowania terenów położonych w ich granicach
15.	Nr XLV/623/2018 z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru "Jamno - Centrum" w Koszalinie.	Wskazano zabytki - wpisany do rejestru zabytków kościół filialny oraz obiekty ujęte w GEZ, dla których ustalono warunki prowadzenie prac budowlanych i zakres możliwych robót; wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej układu oraz strefę ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, określono dla nich zasady zainwestowania.
16.	Nr XLVIII/702/2018 z dnia 20 września 2018r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Strefy Zorganizowanej Działalności Inwestycyjnej	Ustalono strefę ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego oraz warunki zainwestowania terenów w niej położonych.

- 3) Utrzymanie (doskonalenie) poziomu wiedzy o zasadach, formach, metodach opieki nad zabytkami i ochrony zabytków: pracownicy Wydziału Architektury i Urbanistyki, zgodnie z zakresem merytorycznym danego stanowiska, doskonałą swoją wiedzę o zasadach i formach ochrony zabytków poprzez śledzenie na bieżąco wszelkich zmian w przepisach związanych z zabytkami i ich ochroną.

Cel 2 Budowa zintegrowanego systemu ochrony wartości kulturowych i przyrodniczych, w ramach którego założono sporządzenie programu opieki nad historycznymi zespołami zieleni komponowanej w Koszalinie. Zabytkowe założenie miejskiej zieleni parkowej obszaru Śródmieścia, tj. wpisany w 1983 r. do rejestru zabytków Zespół Parków, jest chronione zgodnie z ustawą o ochronie i opiece nad zabytkami oraz przepisami prawa miejscowego - ustaleniami planu, przyjętego Uchwałą Nr XLII/594/2018 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Śródmieścia Koszalina. Parki śródmiejskie są sukcesywnie poddawane rewitalizacji, a określony dla nich program działań zawarto w projektach rewitalizacyjnych *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Koszalina na lata 2017 – 2026*. Założenia historyczne zieleni komponowanej, parki i cmentarze (w tym również nieczynne), są chronione ustaleniami planów miejscowych: Cmentarza Komunalnego, „Lubiatowa”, „Rokosowa Południe – Dzierżęcín”, „Rokosowa Północ”, terenu położonego między ulicami: Janka Stawińskiego, Gnieźnieńską, 4 Marca i rzeką Dzierżęcinką. Ochrona ustalona w planach miejscowych, określona w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków i organem ds. ochrony przyrody, jest prawnym narzędziem ochrony ww. zabytków – zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2018 r. poz.2067 oraz poz. 2245).

Cel 3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania, w ramach którego zaplanowano zadania, takie jak:

- 1) monitoring stanu zachowania zabytków w zasobach komunalnych, prowadzony na bieżąco,
- 2) systematyczne remonty zabytkowych obiektów komunalnych - prowadzone są okresowe, coroczne kontrole stanu technicznego elementów budowlanych obiektu,
- 3) dofinansowywanie z budżetu miasta Koszalina prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach nie będących własnością gminy, realizowane zgodnie z zasadami ustalonymi w uchwale Nr IV/22/2006 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 28 grudnia 2006 r. W latach 2014 – 2018 dofinansowanie otrzymały:
 - a) prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy wieży widokowej na Górze Chełmskiej - w wysokości 168 199 zł,
 - b) prace interwencyjne i badania konserwatorskie oraz badania architektoniczne przy kościele filialnym pw. Matki Boskiej Różańcowej w Jamnie – w wysokości 29 000 zł,
 - c) interwencyjne prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy XIX-wiecznych organach znajdujących się w Kościele Katedralnym – w wysokości ok. 70 000 zł,
 - d) prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy Kościele Katedralnym – w wysokości ok. 300 000 zł, ,
 - e) prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy Kościele filialnym pw. Matki Bożej Różańcowej – w wysokości ok. 450 000 zł,
 - f) realizacja drugiego etapu interwencyjnych prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy XIX-wiecznych organach znajdujących się w Kościele Katedralnym – w wysokości ok. 33 333 zł;
- 4) opieka nad historycznymi nekropoliami miasta Koszalina, w ramach której na bieżąco zlecane są prace pielęgnacyjno-utrzymeniowe. Prace te obejmują przede wszystkim koszenie trawników, ręczne zbieranie zanieczyszczeń z terenu, przycinki drzew i krzewów.

Dla celu perspektywicznego 2. FUNKCJONOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W PROCESACH AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ I EKONOMICZNEJ, wyznaczono 2 cele operacyjne:

Cel 1. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości, w ramach którego realizowano poszczególne zadania:

- 1) Rozbudowa kulturowych tras turystycznych: oznakowano alternatywny przebieg pieszego Szlaku Św. Jakuba, uatrakcyjniono turystycznie obszar Góry Chełmskiej poprzez realizację projektu „Zagospodarowanie Góry Chełmskiej - etap I”, w ramach którego powstały 4 trasy turystyczne pieszo-rowerowe z przystankami edukacyjnymi, polanami rekreacyjnymi z elementami małej architektury, siłownie zewnętrzne, place zabaw dla dzieci, wiaty leśne, tablice informacyjne oraz edukacyjne, przy czym dostosowano infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 2) Stworzenie produktu turystycznego „Kultura Jamneńska”, w ramach którego:
 - a) zrealizowano projekt pn. „Rekonstrukcja historycznej Zagrody Jamneńskiej” - skansenu, w ofercie którego znajdują się m.in. historyczna zagroda z wyposażeniem i filmami na temat dawnego życia, warsztaty lokalnego rękodziela oraz pieczenia chleba, organizowane będą jarmarki i targi lokalnych produktów, zorganizowane zostanie odkrywanie okolicy poprzez spacer, prowadzone w oparciu o aplikację multimedialną lub tradycyjne mapy,
 - b) ustawiono granitową figurkę „Julka Jamneńskiego” wraz z tablicą informacyjną.
- 3) Rozbudowa systemu informacji turystycznej poprzez:
 - a) wydawnictwa: informator „Turystyczny Koszalin”, plan centrum miasta z opisem Staromiejskiej Trasy Turystycznej, informator rowerowy „Rowerowy Koszalin”,
 - b) bezpłatną aplikację mobilną „Turystyczny Koszalin”,
 - c) rozszerzenie zakresu Staromiejskiej Trasy Turystycznej poprzez ustawienie tablicy dotyczącej „Julków Jamneńskich”.
- 4) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji turystycznej i gospodarczej w oparciu o zabytki miasta Koszalina, która odbywa się na podstawie zasad określonych w Rocznych Programach Współpracy Miasta Koszalina z sektorem pozarządowym, w ramach priorytetu „rozwój turystyki i krajoznawstwa”, m.in. poprzez upowszechnianie wiedzy o atrakcjach turystycznych miasta.

Cel 2. Stworzenie warunków finansowych i organizacyjnych do opieki nad dziedzictwem kulturowym, poprzez podniesienie poziomu wiedzy społecznej o możliwościach pozyskania i efektywnego wykorzystania środków krajowych i unijnych oraz dofinansowanie prac przy zabytkach. Informacje w tym zakresie są publikowane na stronie <https://www.koszalin.pl/pl> - w zakładce: <https://www.koszalin.pl/projekty-europejskie>. Dodatkowo informacji o możliwościach pozyskiwania środków krajowych i unijnych udziela Wydział Rozwoju i Współpracy Terytorialnej.

Dla celu perspektywicznego 3. POWSTANIE ŚWIADOMYCH WIĘZI LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI Z DZIEDZICTWEM KULTUROWYM I POTRZEBY JEGO ZACHOWANIA, wyznaczono 2 cele operacyjne:

Cel 1 Budowa świadomych więzi lokalnych społeczności z dziedzictwem kulturowym i potrzeby jego zachowania, w ramach którego zrealizowano zadania, takie jak:

- 1) Systematyczna edukacja dzieci i młodzieży poprzez:
 - a) organizację gier edukacyjnych i terenowych, jak: „Koszalin MD”, „W stronę Jamna”, „Koszalin 750”, „Zjawa w Muzeum”, „Śladami koszalińskich masonów”, „Koszalin – historia na nowo odkryta”, „Szukanie zbójnickich śladów”, „Szlakiem pomników Koszalina”;
 - b) cyklicznie organizowane są lekcje muzealne, obejmujące zagadnienia związane z historią Koszalina, archeologią, etnografią, sztuką dawną, dawnym rzemiosłem, oraz lekcje biblioteczne skierowane do szkół i przedszkoli, propagujące wiedzę o Koszalinie – przykładowe tematy: „Ulice Koszalina”, „Pomniki Koszalina”, „Podróż przez wieki – śladami koszalińskich ksiąg” oraz konkursy historyczne np. „Znam moje miasto”, „Historia. Sztuka. Moje miasto”;

- 2) Popularyzatorskie działania wizualne: organizowanie w siedzibie muzeum oraz instytucjach kultury wystaw - pokazów na temat historii regionu, dawnego i dzisiejszego krajobrazu kulturowego, zabytków; stworzono programy wystaw na temat historii regionu, dawnego i dzisiejszego krajobrazu kulturowego, w tym wystawy stałe np. „Pradzieje Pomorza”, „Koszalin od średniowiecza do współczesności”, „Wyspa kulturowa – wieś Jamno pod Koszalinem”, oraz wystawy czasowe jak: „Pamięci koszalinian, uczestników walk o Monte Cassino 1944-2014”, „Koszalin/Köslin widoki 750-letniego miasta”, cykle wystawiennicze – „Zabytek miesiąca”; w ramach obchodów jubileuszu 750-lecia Miasta odbyło się wiele imprez tematycznych, w tym konferencje naukowe, wystawy, gra miejska, zajęcia w filiach bibliotecznych dla dzieci.
- 3) Promocja znaczenia ziemi koszalińskiej dla nauki o Pomorzu, w ramach której organizowane były cykle spotkań z osobistościami świata nauki i kultury, sesje naukowe i popularnonaukowe takie jak: „150 rocznica Powstania Styczniowego”, „Polsko-niemieckie Studenckie warsztaty witrażowe”, cykl spotkań popularnonaukowych „W samo południe”.

Cel 2 Promocja dziedzictwa kulturowego gminy, w ramach którego zaplanowano zadania, takie jak:

- 1) Promocja dziedzictwa kulturowego poprzez wydawnictwa: publikacje poświęcone zabytkom, albumy, opracowania popularnonaukowe, monografie, pocztówki np. monografia „Na tułaczym szlaku... Powstańcy listopadowi na Pomorzu – Koszalińskie Zeszyty Muzealne”, pięć numerów czasopisma „Rocznik Koszaliński” – który dokumentuje dorobek popularnonaukowy Koszalina i regionu. Wydany został - przez Archiwum Państwowe w Koszalinie we współpracy m.in. z Prezydentem Miasta Koszalina - w 2016 r. album „200 twarzy Koszalina”, zawierający prezentację ikonograficznych źródeł historycznych dla 200 zabytkowych obiektów miasta.
- 2) Rozbudowa sieci muzealnej – w tym popieranie inicjatyw prywatnych: Sfinalizowano projekt „Rekonstrukcja historycznej Zagrody Jamneńskiej z XIX w.”, która będzie funkcjonowała w strukturach Muzeum w Koszalinie w ramach Działu Etnograficznego oraz wsparto logistyczne i materiałowo prywatne Muzeum Piwowarstwa w Koszalinie.
- 3) Organizacja dorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa, w ramach których to na obszarze miasta odbyły się wernisaże wystaw „Muzealne Spotkania z Fotografiami” oraz zorganizowano w 2018 I edycję Koszalińskiego Regional Busa (we wrześniu na trasę Koszalin- Łekno – Dobrzyca – Parnowo – Parsowo – Nosowo – Strzekęcino – Koszalin wyruszyło 50 osób).

Z zawartych w Programie zadań nie podjęto działań w zakresie:

- Stworzenia stanowiska Miejskiego Konserwatora Zabytków w Urzędzie Miejskim, gdyż w Koszalinie znajduje się delegatura Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie, stąd jest możliwość bezpośredniej współpracy w sprawach ochrony zabytków z kompetentnym organem, realizującym zadania związane z ochroną zabytków regionu, w tym Koszalina.
- Monitoringu stanu zachowania zabytków z zasobach komunalnych przy pomocy komputerowej bazy danych.
- Ustalenia rocznego udziału procentowego w budżecie gminy kwoty na prace przy zabytkach, gdyż udział ten zależy od liczby złożonych wniosków o dofinansowanie i zawartych w nich kwot. Dofinansowanie przyznawane jest na bieżąco w formie dotacji celowej na prace przy zabytkach wpisanych do rejestru - stosowne uchwały Rada Miejska podejmuje na wniosek, zgodnie z Uchwałą

Nr IV/22/2006 Rady Miejskiej w Koszalinie w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2007 r., Nr 17, poz. 262).

Podsumowanie: Zadania dla poszczególnych celów określone w Programie były konsekwentnie realizowane, a struktura krajobrazu kulturowego została utrzymana i chroniona zapisami planów miejscowych sporządzanych dla obszarów najcenniejszych kulturowo. Sporządzona Gminna Ewidencja Zabytków jest udostępniona na stronie: www.bip.koszalin.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego i jest na bieżąco aktualizowana. Prowadzony jest ciągły monitoring stanu zachowania zabytków w zasobach komunalnych. Przyznawane są dotacje na prace przy zabytkach wg określonych zasad. Dziedzictwo kulturowe jest promowane poprzez działania aktywizujące społeczeństwo. Tworzone są nowe atrakcje turystyczne związane z zabytkami. Wydawane są publikacje zawierające informacje o koszalińskich zabytkach. W ramach tworzenia świadomych więzi lokalnej społeczności z dziedzictwem kulturowym prowadzone są lekcje biblioteczne, lekcje muzealne, konkursy wiedzy o historii, przeprowadzane są gry edukacyjne i terenowe. Organizowane są wystawy stałe i czasowe ma temat historii regionu i zabytków. Odbywają się spotkania, konferencje popularnonaukowe z osobistościami ze świata nauki i kultury.

WICEPRZEWOODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ W KOSZALINIE
Grygorcewicz
Barbara Grygorcewicz

БІЛГІ АЛМАШТУРУУ
ЖАНАБІНДІРІШ

БІЛГІ АЛМАШТУРУУ